

Hetzelfde aantal poppen kan echter, b.v. optimale temperatuursomstandigheden tijdens het voorafgegane rupsenstadium, een $10 \times$ grotere nakomelingschap opleveren dan bij minder gunstige omstandigheden, omdat het weerstandsvermogen van ♂ en ♀ rupsen t.o.v. temperatuurinvloeden verschilt. Optimale omstandigheden werken in dezelfde richting, geven n.l. een groter percentage ♀ poppen en een grotere eierproductie per ♀. Deze eierproductie blijkt evenredig met het gewicht van de ♀ pop, hetgeen te verwachten was aangezien de non geen rijpingsvraat uitvoert, (diagram). Gang van zaken aldus:

Aantal poppen per stam — percentage en gewicht der ♀ poppen-eierproductie (met behulp van het diagram).

Abnormaal warme zomers kunnen het voorbereidingsjaar vormen van een non-calamiteit, hetgeen zich uit in hoog poppengewicht en hoog percentage ♀

26 Mei 1933, No. 21.

A. Flander. *Leguminosendüngung im Walde.*

De voorbouw van lupine en brem geeft goede resultaten in Unterfranken (N.W. Beieren), als z.g. „Ebner Kulturverfahren“, zowel bij spar als bij gewone en Weymouthpijn. Op grond van eigen onderzoek steunt schr. de opvatting van Lang dat dit niet moet worden toegeschreven aan de stikstofbinding maar aan een verbeterde waterhuishouding welke wederom indirect is te danken aan den humus dezer planten. Daarnaast wordt de diepe beworteling dezer leguminosen van belang geacht; de boomwortel volgt duidelijk de reeds gevormde wortelkanalen — kunstmest gaf geen zichtbare resultaten behoudens kalk (fysische werking). De voorbouw verhoogt de fysische kwaliteiten van den bodem, brengt aanwezige voedingsmiddelen in omloop, doet een goede teeltlaag met rijke fauna ontstaan — brengt leven in den grond.

30 Juni 1933, No. 26.

J. Liese. *Wiederbegrünung und Wiedererholung von Forculenbeständen.* Verzamelde ervaringen van de groote plaag in O. Duitschland gedurende 1922/24.

Het weder groen worden onmiddellijk na de vreterij belooft nog geen herstel doordat de veelal gevormde, niet winterharde rozetscheuten, niet altijd kortloten maken en doordat een ongunstig klimaat en secundaire ziekten grooten invloed op de verzwakte boomen hebben. (scheeters en honingzwam). Wanneer de laatstgenoemde factoren niet te ongunstig werken, zijn de éénmaal kaalgevreten opstanden meestal in staat zich te herstellen (de oudere beter dan de jongere). Tweemaal kaalvreten doodt den boom onherroepelijk.

A. A. B.

UIT DE DAGBLADEN.

Alg. Handelsblad 24 Juni 1933.

NED. KLOMPENMAKERSBOND.

In een te Zutphen onder leiding van den heer H. Korthout van Twello gehouden vergadering van Ned. Klompenmakerspatroons is besloten tot de oprichting van een Ned. Klompenmakersbond.

Tot bestuursleden werden gekozen de heeren J. Rijkenborg te Ruurlo; H. Korthout, Twello; Westerhuis, Meppel; Pijpers, Nijkerk en Radstake, Zelhem.

Aan den minister werd telegrafisch kennis gegeven van de slechte toestanden in het bedrijf.

Uit de Dagbladen.

Nieuwe Rotterdamsche Courant van 29 Juni 1933.

HET GOUDEN FEEST VAN DEN A.N.W.B.

De Toeristenbond en het natuurschoon.

De heer E. D. van Dissel, directeur van het Staatsboschbeheer te Utrecht, schrijft ons:

Het ligt voor de hand, dat bij het gouden jubileum van den A.N.W.B. in de eerste plaats de aandacht valt op zijn jubilaire taak van Toeristenbond; het brengen van het volk tot het schoone en merkwaardige, dat natuur en menschelijke kunst bieden, door middel van de verschillende takken van toerisme, en vervolgens op de ongeëvenaarde wijze, waarop de bond deze taak heeft weten te vervullen, met een volmaaktheid, die in het buitenland bewondering wekt en waarom men ons benijdt.

Maar niet alleen aan deze roeping van betrouwbaren gids en raadgever gaf de A.N.W.B. bij zijn werken en streven gehoor, hij ging verder en rekende ook het bewaren en bevorderen van het natuurschoon in ons eigenland tot zijn taak. Dit sloot in: een voortdurend voeling houden met en medewerking verlenen aan andere lichamen, die zich op dit gebied bewegen. In deze regelen moge in het bijzonder gewag worden gemaakt van de nauwe samenwerking van den Toeristenbond en diens leiders met het Staatsboschbeheer, bij welken dienst de Staatszorg voor ons boschbezit en voor het natuurschoon, grootendeels berust.

In de eerste plaats mag dan in dit verband wel genoemd worden de nimmer rustende waakzaamheid van den A.N.W.B. om daar, waar de verkeerseischen dreigen de belangen van het natuurschoon te schaden, waarschuwend en desgevraagd ook adviseerend op te treden, dit laatst dikwijls in samenwerking met het Staatsboschbeheer. En het was, behalve aan zijn liefde voor de natuur, ongetwijfeld ook aan de onbetwistbare autoriteit van den bond op verkeersgebied te danken, dat in vele gevallen bij wegaan den en wegverlegging of -verbreding de juiste oplossing werd gevonden en aanvaard. In verband herinneren wij, bij wijze voorbeeld, alleen aan een nog pas kort geleden voorgekomen geval op Walcheren, waar het behoud van een bijzonder fraaie eikenlaan in de omgeving van Middelburg mede aan het advies van den bond te danken is.

De grondslag voor de samenwerking met het Staatsboschbeheer is reeds gelegd tegen het einde van den wereldoorlog, in den tijd der Nood-Boschwet. Na door den heer Edo Bergsma, toen lid der Eerste Kamer, met succes te zijn verdedigd tegen een krachtige oppositie, werd deze wet aangenomen. Bij het in werking treden organiseerde de bond onmiddellijk door middel van zijn consuls en belangstellende leden een campagne, waarbij beraande of reeds begonnen schendingen van het natuurschoon, die toen aar de orde van den dag waren, ter kennis van het Staatsboschbeheer werden gebracht, waardoor zij vaak konden worden voorkomen of tot geringe afmetingen beperkt. Toen de Nood-Boschwet plaats maakte voor de Boschwet 1922, was het bijna vanzelfsprekend, dat in den Boschraad, het adviseerende lichaam voor de boschbelangen, de A.N.W.B. werd vertegenwoordigd en wel door haar voorzitter, den heer E. Bergsma, die na enkele jaren ook voorzitter van dien raad is geworden. Sprekender kon, om een geliefkoosden term dezer dagen te gebruiken, de „Gleichschaltung“ van bond en natuurbescherming, niet worden gedemonstreerd.

De voornaamste dragers van het kenmerkend Nederlandsche natuurschoon zijn onze landgoederen met hun afwisseling van bosschen, lanen, boomgroepen, weiden en bouwhoeven. Allerlei omstandigheden, maar niet het minst de zware fiscale lasten, die op deze goederen drukten, brachten het voortbestaan er van in steeds sterkere mate in gevaar en veel schoons viel aan de bijl ten offer of werd door verkaveling vernietigd. Dat er moest worden ingegrepen, stond vast. Het was weer de A.N.W.B. die, in samenwerking met de Vereeniging tot Behoud van Natuurmonumenten, tot de daad overging. Beide lichamen richtten zich tot den minister van financiën met het verzoek, ter bescherming van het algemeen belang, maatregelen te overwegen tot verlichting van den belastingdruk op bosschen en landgoederen. Dit was in Maart 1926. Op 14 September van dat jaar werd door dezelfde lichamen de bekende Noodklok-vergadering in het Koloniaal Instituut te Amsterdam bijeengeroepen, die door den bondsvoorzitter E. Bergsma werd gepresideerd. In 1928 kwam — men mag gerust zeggen, dank zij de gevoerde actie — de Natuurschoonwet tot stand, die, al is zij aanvankelijk door sommige natuurbeschermers als niet voldoende ter bereiking van het doel, weinig toegejuicht, tot heden op niet minder dan 236 goederen met een gezamenlijk oppervlak van bijna 44.500 ha is toegepast, waardoor het voortbestaan dier goederen op een heel wat hechter grondslag dan voorheen is gesteld. De leiding van den A.N.W.B. voorzag met scherp blik de winst aan natuurbescherming, welke deze wet gaf; zij stelde zich tevreden met het bereikbare en heeft, door in de kolommen van de Kampioen bij herhaling melding te maken van de goederen, waarop de wet werd toegepast, de bekendheid met die wet en de verdere uitbreiding van hare toepassing niet weinig bevorderd.

En zoo is het met allerlei andere maatregelen en publicatiën, die ten doel hebben, de natuur te beschermen, schending van het landschapsschoon te voorkomen en tot beschermingsdaden aan te sporen. Denken wij slechts de wijze, waarop de A.N.W.B., nu eens door pakkende platen, dan weer door sprekende diorama's — zooals op dit oogenblik op de tentoonstelling „Schoonheid in Stad en Land” te 's-Gravenhage — eerbied tracht aan te kweken voor de levende natuur; aan de waarschuwingen tegen het boschbrandgevaar, de aansporingen tot financieelen steun aan vereenigingen en stichtingen tot behoud van natuurschoon, wanneer er een terrein te redden valt, het signaleeren en bestrijden van alles, wat afbreuk dreigt te doen aan den tooi van het land. Geen nummer van de Kampioen, of het geeft een nieuw bewijs van het een of van het ander. Ook op den financieelen steun van den A.N.W.B., voorzoover deze mogelijk is en waar deze pas geeft, voor doeleinden, welke verband houden met de bescherming van natuurschoon, kan steeds worden gerekend. Was het niet de bond die, ongevraagd, een bijdrage verleende aan het iepenziekte-comité, dat zich ten doel stelt den Hollandschen iep te redden?

En doet het niet sympathiek aan, wanneer men leest, dat te Donkerbroek, een kleine plaats in het hooge noorden van ons land, waar een ijverige, doch door de tijdsomstandigheden financieel zwak geworden plaatselijke vereeniging, een mooi stuk natuurschoon beschermt, de bond deze vereeniging wist te helpen met een subsidie? Tal van dergelijke voorbeelden zouden wij kunnen aanhalen, docht de plaatsruimte in dit blad noopt ons tot beperking.

Het was schrijver dezes een behoefte, door middel van bovenstaande regelen uiting te geven aan zijn waardeering voor het bondswerk, waar het de belangen van bosch en natuurschoon betreft.